

Oppdatering med laser: Billig og godt – nok

20

SB Skog forvalter store arealer i Trøndelag, hovedsakelig for Statskog. Disse ble taksert i 1992, før digitaliseringen satte inn for fullt. Nå er det på tide med en ny ressurskartlegging, men ved hjelp av lasertaksering og bruk av eksisterende kartinformasjon skal Prevista gjøre dette for en brøkdel av hva en ordinær takst koster.

Av JOHS. BJØRNDAL

Da SB Skog ble etablert av Statskog og Borregaard fikk selskapet rett til å drive eiernes skoger i ti år. Det betyr at forvaltning og drift av Statskogs arealer snart skal ut på anbud, mens Borregaard selv kan bestemme hva som skal skje på selskapets arealer. Anbudsutsettingen krever at det foreligger oppdaterte data og digitale kart, derfor har man relativt dårlig tid på seg i det arbeidet som nå skal gjøres,

nemlig taksere 1,5 millioner daa produktiv skog i Trøndelag. Det hører også med i bildet at oppdragsgiveren, altså Statskog, har signalisert en temmelig beskjeden betalingsvilje.

Dropper flybilder

Torkel Vindegg er ansvarlig for ressursoversiktene for alt areal SB Skog driver. Han forteller at ulike løsninger har vært vurdert: – Vi prøvde først å rastre gamle bestandskart, men dette var ikke vellykket. Så vurderte vi datainn-

Statskog har svære områder i Nord-Trøndelag, og skal nå bruke en forenklet registreringsmetode til å oppdatere sine skogbruksplaner. Bildet viser Reinsjøen Forra-området i Levanger. Foto Statskog.

samling via satellitt, men det gir ikke tilstrekkelig nøyaktighet. Det vi har landet på er lasertaksering, som settes sammen med digitale markslagskart (DMK), slike finnes for nesten hele det aktuelle arealet. Da slipper vi flyfotografering og forhåndsinn- deling av bestand på bildene, forklarer Vindegg.

Håper på godvær

En forutsetning for å kunne bruke en slik forenklet takse- ringsmetode er at miljøregistre-

ringer allerede er utført. Og det ble gjort i perioden 1999-2003. Dermed trengs det i denne omgang ikke annet markarbeid enn det prøveflatetaksten krever. Det er for så vidt ikke ubetyde- lig, Prevista regner med at det er nødvendig med 4-600 prøvefla- ter, noe som representerer 60-70 dagsverk ute. Men Thomas Bret- hvad i Prevista er mer bekymret for at lasertakseringene for det store området krever 10-12 flyda- ger med god sikt opp til 8000 fots høyde, ingen selvfølgte at

det vil inntreffe i Trøndelag på senhøsten.

Prøveflater helt nødvendige

Som noen vil vite er produktet fra en flybåren laser punktregistreringer, med et punkt for inntil hver fjerde m². Så små enheter er imidlertid ikke hensiktsmessig, på den forestående registrering i Trøndelag skal den såkalte pikselstørrelsen ligge på mellom 225 og 400 m². Brethvad understreker at en lasermåling ikke kan brukes til bestemmelse av

volum uten en tilhørende prøveflatetakst. «Pikseldatabasen» brukes til å definere bestand etter nærmere angitte kriterier, det defineres en minimumsstørrelse for bestand og et nivå for når pikslene er like nok til å bli slått sammen i bestand.

Hva får man?

Resultatet av dette opplegget blir altså en skogbruksplan med skogen fordelt på bestand og i tillegg en «pikseldatabase», med skoglige parameter som volum, høyde, middeldiame-

ter. Databasen kobles så med DMK. Dermed er det kartfestet hvor kubikken står, og skogen kan deles inn i behandlingsenheter og grove aldersklasser. Bonitetsinndelingen på DMK begrenser seg til høy, middels og lav, så bonitetsinndeling etter H40-systemet får man ikke med dette opplegget. – Vi føler at vårt informasjonsbehov blir dekket. Vi trenger for eksempel ikke å vite diameterfordeling i det enkelte bestand, sagtømmerkjøperne nordafjells vil helst ha fordeling på alle klasser. For oss

er det viktig å få en tilstrekkelig nøyaktig og kartfestet ressursoversikt til en rimelig pris. Det tror vi denne metoden vil gi oss, sier Torkel Vindegg.

Om en slik ressursregistrering oppfyller kriteriene for statstilskudd er ikke avklart. Men Torkel Vindegg forteller at de i hvert fall vil søke. – Vi tror ikke nøyaktigheten på volum blir dårligere enn ved tradisjonell taksering, sier han.

Thomas Brethvad i Prevista (t.v.) og Torkel Vindegg i SB Skog viser fram kart over Trøndelag. Det er de grønne områdene som viser den produktive skogen som skal takseres i denne runden.